

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Breedveld 1 (Beersel, Vlaams-Brabant)

Projectcode: 2019A294

Januari – maart 2019

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Clara Thys, Floortje Heirman

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert BVBA, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2019

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese	8
1.3	Gemotiveerd advies.....	9
1.4	Conclusie	11
2	Bibliografie.....	12

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....7

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek. 6

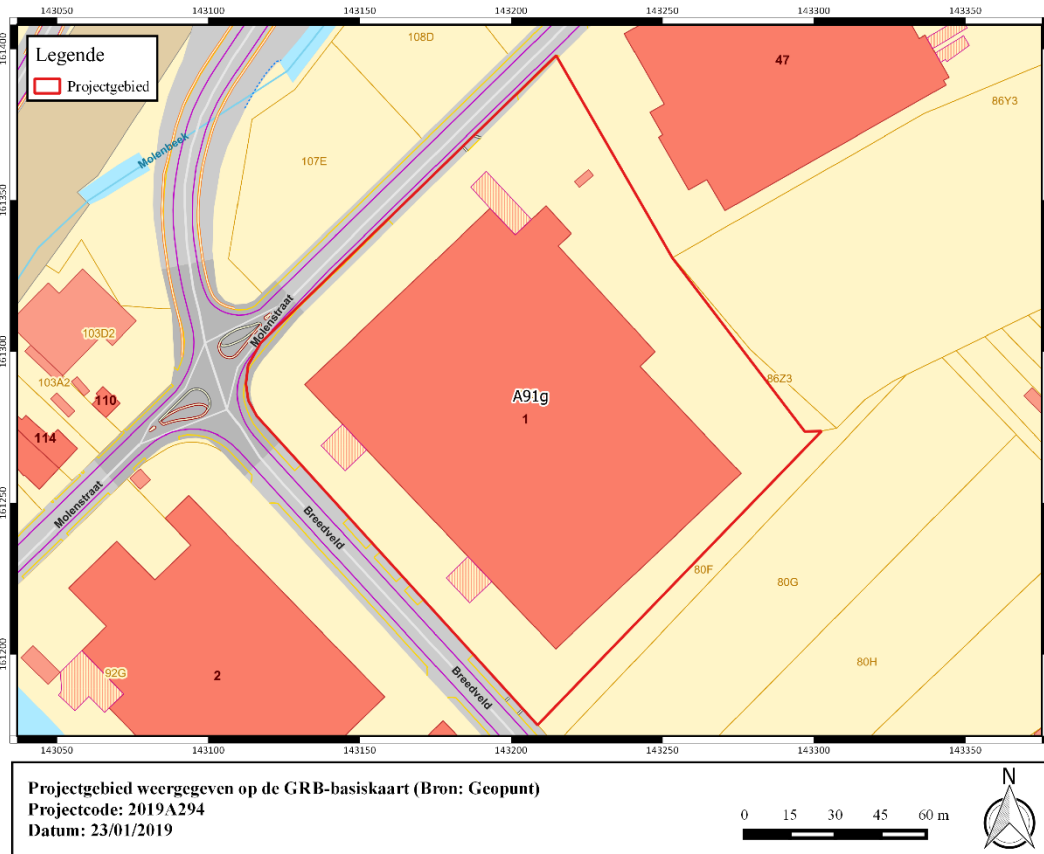
1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	Immo Fonteinen bvba Donkerstraat 48 1750 Lennik	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert BVBA Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Vlaams-Brabant
	Gemeente	Beersel
	Deelgemeente	Lot
	Postcode	1651
	Adres	Breedveld 1 1651 Beersel
	Toponiem	Breedveld 1
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 143036$ $Y_{\min} = 161173$ $X_{\max} = 143375$ $Y_{\max} = 161408$
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Beersel, Afdeling 5 (Lot), Sectie A, nr. 91g Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

Het terrein is 2.1 ha groot en wordt momenteel voor het grootste deel ingenomen door een gebouw, bestaande uit drie loodsen en een kantoorruimte. Het gebouw kent twee verdiepte zones (1,50 m diep) voor de laadkades van de vrachtwagens. Rondom het gebouw is verharding waar te nemen in de vorm van parking. De opdrachtgever plant de volledige sloop van bestaande bebouwing, om vervolgens het terrein te nivelleren. Het terrein zal worden afgewerkt met een laag recuperatiesteenslag op niveau +26,80.

Landschappelijk gezien is Beersel gelegen in de zand- en de zandleemstreek. Het plangebied situeert zich in het Dijle-Zennebekken. Lot is ontstaan als kasteeldorp in het rivierdal van de Zenne, nabij de samenvloeiing met de Molenbeek en op de rand van de westelijke valleiflank. Het DMHV toont duidelijk aan dat het projectgebied zich in deze riviervlakte bevindt, ten westen van Beersel zelf dat op een zandrug ligt. Binnen het plangebied schommelen de TAW waarden tussen 26,5 en 27,83 m TAW. Dit betekent dat men om het terrein af te werken op niveau +26,80, er plaatselijk tot max. een meter afgegraven zal moeten worden.

Op de Quartairgeologische kaart staat het projectgebied aangeduid als opgebouwd uit een basis van fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan gevolgd door een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen. De bodemkaart geeft ter hoogte van het plangebied een profielloze, hydromorfe zandleembodem weer die eigen is aan depressies en stuwwatergronden. Deze continue nattere toestand heeft naar alle waarschijnlijkheid als gevolg dat het terrein in het verleden minder geschikt was voor bewoning of bewerking. Dit wordt enigszins bevestigd door het historisch gedocumenteerde landgebruik. De ligging binnen een riviervallei, op de randen van de een nattere depressie, binnen een uitgestrekt moerasgebied met echter wel een aantrekkingskracht hebben gehad op gemeenschappen jager-verzamelaars. Bodemonderzoek uit 2017 gaf een bodemsequentie aan van een zandige bouwvoor, op minder dan 1m diep rustend op een zandhoudende leemlaag. Er wordt geen melding gemaakt van aanwezige veenbanden of organische aanrijking. Op basis van deze waarnemingen wordt uitgegaan van een oppervlakkige archeologische situatie.

Cartografische bronnen bevestigen de natte toestand van het terrein, dat gelegen is binnen een open en ruraal landschap. Op de Ferrariskaart maakt het terrein deel uit van een complex natte weidegronden. Ook op het vroegste luchtbeeld is het terrein nog steeds in gebruik als weide. Pas eind de jaren 1970 wordt het terrein in gebruik genomen voor een economische functie en worden het huidige kantoorgebouw met drie loodsen opgetrokken.

Op het plangebied zijn geen archeologische waarden gekend. In de ruime omgeving van het onderzoeksgebied zijn wel enkele archeologische vaststellingen gedaan. Op zo'n 650 m ten noordoosten van het projectgebied kwamen tijdens een opgraving bronzen munten, fibulae, aardewerk, glas en bouw materiaal uit de midden-Romeinse periode aan het licht (CAI 130). Op circa 700 m ten zuidwesten van het onderzoeksgebied werden tijdens een opgraving de resten van een graanwatermolen uit de late middeleeuwen en de restanten van een papiermolen uit de 16de eeuw opgemerkt (CAI 1812). Tussen 2008 en 2013 werden ter hoogte van het Kasteel van Beersel meerdere archeologisch onderzoeken uitgevoerd. Vermoedelijk zou de waterburcht teruggaan op een motte uit de volle middeleeuwen (CAI 3041). Op zo'n 2 km ten zuiden van het plangebied werden tijdens een opgraving een snedefragment van een gepolijst bijl met spitsovale doorsnede uit het midden-neolithicum, restanten van de Karolingische kerk en een houten grafkist en bouw materiaal uit de Romeinse periode aangetroffen (CAI 120). Aan de hand van cartografische bronnen konden sites met walgracht opgemerkt worden. Ten slotte werden nog molens, hoeves en mottes uit de volle en late middeleeuwen geconstateerd.

Concreet is er ter hoogte van het plangebied een eerder beperkte verwachting inzake de aanwezigheid van archeologisch erfgoed. De landschappelijke situatie en huidige toestand van het plangebied in acht genomen wordt verder onderzoek als weinig zinvol beschouwd.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande werken aan Lot Breedveld 1 worden geen verdere onderzoeksdaden aanbevolen. Op het plangebied is een beperkte trefkans inzake artefactensites en sporenarcheologie.

Onderstaande figuur biedt een syntheseoverzicht van de geplande werken. Concreet worden alle bestaande structuren gesloopt, nadien wordt het terrein afgewerkt met een laag recuperatiesteenslag op niveau +26.80 TAW:

- Het bestaande magazijn wordt gesloopt, samen met vloerplaat en funderingen. Huidige vloerplas is +27.09 TAW. Men kan uitgaan van een vloerplaat en fundering van gecombineerde dikte van zeker 40 à 50cm. Dat betekent dat ter hoogte van het magazijn niet verder afgegraven zal worden om tot niveau +26.80 TAW te komen.
- Ter hoogte van de diepere putten en sokkels (1.5m diep) wordt alles gesloopt. Ook hier zal niet dieper uitgegraven moeten worden om het gewenste niveau te bereiken.
- Het DHM van het projectgebied geeft aan dat zeer plaatselijk in het noordwesten van het terrein afgegraven zal moeten worden om niveau +26.8 TAW te bereiken.

Concreet betekent dit dat er na de sloop slechts zeer beperkt afgegraven zal moeten worden op niveau +26.80 TAW te bereiken. De impact van de geplande werken op een potentieel archeologisch niveau zal zeer beperkt zijn.

Figuur 2: synthese van de geplande werken.

In het kader van artefactensites wijzen de waarnemingen van het reeds uitgevoerde oriënterend booronderzoek op een relatief oppervlakkige situatie. Dit impliceert dat het bouwrijp maken van het terrein en de realisatie van de huidige infrastructuur naar alle waarschijnlijkheid als gevolg hebben gehad dat eventueel aanwezige artefacten in verregaande mate horizontaal en verticaal verspreid zijn door de bouwvoor, beschadigd zijn of simpelweg verwijderd. Ook kan niet uitgesloten worden dat in het kader van de realisatie van de huidige bebouwing grond is aangevoerd, gelet de natte situatie van het terrein. Vanwege voorgaande elementen wordt de kans dat bijkomend onderzoek in de vorm van archeologische boringen nog tot wezenlijke kenniswinst leidt als zeer beperkt beschouwd. Verder onderzoek in functie van artefactensites zal nooit leiden tot een beter begrip van de vroegste menselijke aanwezigheid in de omgeving, mede omdat er twijfel mogelijk is over de herkomst van enig gerecupereerd artefact.

In het kader van sporenarcheologie is de verwachting eerder beperkt. De bodemkaart geeft binnen de grenzen van het plangebied bodems aan die bestaan uit hydromorfe zandleem. Deze bodems zonder profielontwikkeling zijn typisch voor depressies bestaand uit stuwwatergronden. Vermoedelijk was het terrein in het verleden te nat voor bewoning of bewerking. De kaart van Ferraris, die doorgaans een eindsituatie weergeeft in de evolutie van het landgebruik situeert het terrein dan ook binnen een complex van nattere weidegronden. Doorgaans kan op zulke terreinen niet veel meer verwacht worden dan resten van laat- en postmiddeleeuwse landindeling. Daarenboven dient rekening gehouden te worden met de huidige toestand van het terrein. Hoewel niet met zekerheid gesteld kan worden dat het bodemarchief vlakdekkend is verstoord, kan wel aangenomen worden dat het bodemarchief reeds ten dele is versnipperd.

Op basis van de beperkte verwachting, de beperkte impact van de geplande werken en de redelijke aanname dat een deel van het bodemarchief reeds is vernield kan geconcludeerd worden dat verder onderzoek in functie van sporenarcheologie niet zal leiden tot enige kenniswinst.

Gelet de beperkte potentiële kenniswinst bij verder onderzoek in functie erfgoed bestaand uit artefacten of sporen wordt bijkomend onderzoek als weinig zinvol beschouwd.

Uiteraard dient hierbij gewezen te worden op de archeologische meldingsplicht, conform artikel 5.1.4 van het huidige decreet betreffende het onroerend erfgoed.

1.4 Conclusie

De opdrachtgever plant de sloop van gebouwen op een 2.1ha groot terrein te Lot, een deelgemeente van Beersel. Op basis van de landschappelijke situatie en de huidige toestand van het plangebied kan geconcludeerd worden dat bijkomende onderzoek, in de vorm van archeologische boringen of proefsleuven, niet zullen leiden tot enige kenniswinst.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2018

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

